

BIULETYN

informacyjny

SPIS TREŚCI

Przy wspólnym stole • Główne kierunki działania PTTK w 1967 roku • Narada prezesów oddziałów zakładowych PTTK • Sesja krajoznawcza na 100-lecie urodzin A. Janowskiego • 6 campingów PTTK lauretami konkursu Polskiej Federacji Campingu • Przygotowania do 100-lecia turystyki w Polsce • Prezydium obraduje • Młody kolarz na trasie • Z życia okręgów, oddziałów i kół • 10 lat Biura Turystyki Zagranicznej PTTK • Z pracy komisji młodzieżowej w Kielcach • Schronisko im. Bronka Czecha będzie odbudowane • Nowości wydawnicze.

ZARZĄDU GŁÓWNEGO
PTTK Nr 96 – 97
LUTY – MARZEC 1967

PRZY WSPÓLNYM STOLE

W SIEDZIBIE GKKFiT odbyła się narada poświęcona omówieniu zadań okręgów i oddziałów PTTK oraz współdziałania z nimi komitetów kultury fizycznej i turystyki dla pełnego rozwoju Towarzystwa.

W naradzie tej uczestniczyli: przewodniczący WKKFiT i ich zastępcy, prezesi zarządów okręgów PTTK oraz przedstawiciele prezydium ZG PTTK z prezesem Piotrem Gajewskim. Obrady prowadził przewodniczący GKKFiT Włodzimierz Reczek.

O aktualnych zagadnieniach w procesie współdziałania komitetów kultury fizycznej i turystyki z komórkami terenowymi PTTK mówił w zagajeniu zastępca przewodniczącego GKKFiT Michał Jekiel. Natomiast referat na temat głównych kierunków działania PTTK w roku 1967 wygłosił sekretarz generalny ZG PTTK Stefan Strogulski.

Szczegółową tematyką zajęli się w swych referatach:

- przewodniczący WKKFiT w Szczecinie Z. Orłowski, który mówił o przygotowaniach i kontroli przebiegu głównego sezonu turystycznego oraz roli PTTK w tym zakresie;
- prezes Okręgu Mazowieckiego PTTK T. Ry-

cerski, który omówił treści i formy pomocy rad narodowych dla działalności programowo-organizacyjnej PTTK;

- przewodniczący WKKFiT w Olsztynie K. Holicz, który referował problemy materialnej bazy turystycznej PTTK w województwie olsztyńskim;
- prezes Okręgu Krakowskiego PTTK M. Worobkiewicz, który ocenił działalność usługową PTTK.

W dyskusji zabierali głos przedstawiciele województw: z Białegostoku (WKKFiT), Wrocławia (PTTK), Krakowa (WKKFiT), Warszawy (PTTK), Zielonej Góry (PTTK), a także dyrektor Departamentu Ruchu Turystycznego GKKFiT St. Ostrowski.

O współpracy z komitetami kultury fizycznej i turystyki mówił w końcowym przemówieniu prezes ZG PTTK Piotr Gajewski.

Obrady zakończyło przemówienie podsumowujące przewodniczącego GKKFiT Włodzimierza Reczka.

Uczestnicy spotkania mieli w ten sposób okazję do poznania pełnej działalności Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego oraz trudności z jakimi spotyka się PTTK przy realizacji swego programu. Narada umożliwiła jednocześnie wymianę poglądów na zadania komitetów kultury fizycznej i turystyki w tworzeniu warunków dla pracy PTTK oraz roli tych komitetów w koordynacji działalności turystycznej.

POD HASŁEM: 50 ROCZNICY REWOLUCJI PAŹDZIERNIKOWEJ • VI KONGRESU ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH • MIĘDZYNARODOWEGO ROKU TURYSTYKI

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA PTTK W 1967 ROKU

KILKA UWAG DOTYCZĄCYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI PTTK W 1966 R.

ABY można było ustalić, co mamy do zrobienia w roku 1967 trzeba przeprowadzić, choćby z grubsza analizę tego, czego dokonaliśmy w r. 1966.

Z danych za ten rok wynika, iż PTTK umocniło swą pozycję głównego organizatora turystyki w Polsce, uzyskując 202-procentowe tempo wzrostu swej działalności. Różnymi formami tej działalności obsłużyliśmy ok. 8,5 mln osób. Daje się więc zauważyć ze wszech miar korzystne zjawisko, iż dynamika rozwoju działalności PTTK wyprzedza dynamikę ruchu turystycznego.

Dane te świadczą, iż potęguje się zapotrzebowanie społeczne na działalność PTTK. Stanowią one również o słuszności programu PTTK, który — systematycznie doskonalony, dostosowany do współczesnych potrzeb — zdaje praktyczny egzamin.

Czołową rolę w działalności PTTK w 1966 r. odegrał Ogólnopolski Konkurs Krajoznawczo-Turystyczny „Przez X Wieków Polski”, organizowany pod patronatem Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu dla uczczenia obchodów 1000-lecia Państwa Polskiego.

Dorobek Konkursu jest olbrzymi; ogarnął on swym zasięgiem ok. 4 mln osób, głównie młodzieży, wyzwolił ogromną inicjatywę społeczną, wpłynął na właściwe programowanie ruchu turystycznego 1966 r., przyciągnął do turystyki nowe zastępy działaczy, umocnił współdziałanie między związkami zawodowymi, organizacjami młodzieżowymi i innymi organizacjami a PTTK.

W zasadzie można mówić o postępie w każdej dziedzinie pracy PTTK. Oczywiście postęp ten nie jest równomierny; niektóre działy, jak: przewodnictwo, turystyka zagraniczna — rozwijały się szczególnie dynamicznie; Większość działów rozwijała się proporcjonalnie; niektóre nieco wolniej — jak znakowanie szlaków, lub wręcz niedostatecznie, jak inwestycje, remonty i modernizacja obiektów.

Podobnie widoczne są różnice tempa rozwoju w znaczeniu terenowym. Obserwujemy zjawisko wysokiej dynamiki rozwoju okręgów do niedawna słabszych, jak mazowiecki, łódzki, zielonogórski, szczyński, olsztyński oraz przejawy stabilizacji w pozostałych okręgach.

KIERUNKI DZIAŁALNOŚCI PROGRAMOWEJ

PŁASZCZYZNĘ społeczno-wychowawczą działalności PTTK w 1967 r. określają doniosłe wydarzenia, do których należą w szczególności:

- obchody 50 Rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej,
- VI Kongres Związków Zawodowych,
- obchody Międzynarodowego Roku Turystyki pod hasłem: „Turystyka Paszportem Pokoju”.

Wszelkie problemy związane z tymi wydarzeniami staną się treścią pracy wszystkich dziedzin Towarzystwa. Będziemy je zwłaszcza łączyć z krajoznawstwem, które określa istotę ruchu turystycznego, jego treść ideowo-wychowawczą. Jest to szczególnie ważne i aktualne zadanie z punktu widzenia doskonalenia metod pracy krajoznawczej, dostosowywania treści i form krajoznawstwa do stale zmieniających się sytuacji.

Celom krajoznawczym należy podporządkować programowanie tras i szlaków wycieczek, poradnictwo, przewodnictwo, zwiedzanie zakładów pracy itp. Bardziej skutecznemu działaniu w tej mierze pomogą z pewnością wyniki obrad Kongresu Kultury Polskiej, zwłaszcza te, które mówiły o głębokich związkach kultury z turystyką, o opiece nad zabytkami i ochroną przyrody, o kulturotwórczej roli turystyki.

Będziemy także zwracać bacniejszą uwagę na regionalizm w PTTK-owskim ruchu krajoznawczym. Już w tym roku podjęliśmy częściowe finansowanie muzeów regionalnych, zakładając, iż pozostałą część finansować będą rady narodowe.

W nadawaniu odpowiedniego kierunku ruchowi turystycznemu szczególny nacisk musimy nadal kłaść na organizowanie większej liczby imprez lokalnych, tzw. turystyki małych form, ograniczając wyprawy na odległych wielusetkilometrowych trasach.

Doniosłe zadanie stanowi umiejętne i celowe wykorzystanie dorobku konkursu „Przez X Wieków Polski” w znaczeniu programowym i propagandowym. Chodzi tu przecież o dalsze wykorzystanie cennych opracowań i dokumentów, przyciągnięcie do Towarzystwa aktywu wyrosłego w czasie trwania konkursu i tworzenie przy pomocy tego aktywu nowych kół PTTK, rozbudowy wypożyczalni sprzętu turystycznego stworzonych z nagród konkursowych itp.

W wydawnictwach naszą uwagę skupimy na problematyce przewodnikowo-krajoznawczej oraz metodyce uprawiania turystyki i organizowania działalności turystycznej, w tym m. in.: na poradnikach wchodzących w zakres nowopowstałej „Biblioteczki Turysty” oraz materiałach szkoleniowych, należących do „Biblioteczki szkoleniowej”, a przeznaczonych dla działaczy PTTK. Na te cele kierujemy coraz więcej środków finansowych. W br. tylko centralnie wydamy około 20 tytułów.

Istotną pozycję w pracy wielu ogniw Towarzystwa stanowi znakowanie szlaków oraz bezpieczeństwa turystów poruszających się na tych szlakach.

Według stanu na koniec ubiegłego roku mamy w Polsce 17.000 km wyznakowanych szlaków. Przygotowujemy do wydania opis tych szlaków. Konieczne jest wydanie państwowych przepisów o ochronie szlaków turystycznych oraz dalszy wzrost środków, zwłaszcza z budżetów terenowych, na oznaczenie i konserwację szlaków. Specjalnym problemem jest konserwacja i utrzymanie tras narciarskich — zadanie bardzo pracochłonne i kosztowne. Około 40% wypadków w górach związanych jest z nieprawidłową jazdą na nartach, bądź złym stanem tras narciarskich. Powoduje to znaczne straty materialne w gospodarce narodowej. Dlatego Komisja Turystyki Narciarskiej opracowała projekt Kodeksu Narciarskiego, który będzie mógł — oczywiście, gdy otrzyma sankcje państwowe — stać się zbiorem norm prawnych. Z roku na rok rozwija działalność GOPR, na który przeznaczamy stale wzrastające środki.

W turystyce kwalifikowanej, jako najbardziej wartościowej, bo samodzielnej formy uprawiania turystyki, zmierzamy do jej stałego upowszechnienia w zakładach pracy. Rozwijamy tu także nowe inicjatywy — jak akcja „Młody kolarz na trasie”, marsze na orientację, dla których czynnikiem mobilizującym będzie stała, doroczna impreza międzynarodowa — Złoty Turystów w tzw. Worku Żytańskim, inaugurowana w bieżącym roku. Największą imprezą 1967 roku będzie XII Rajd Przyjaźni „Szlakami Lenina”, który stanie się kulminacyjnym punktem udziału turystów w obchodach 50. Rocznicy Rewolucji Październikowej.

Tegoroczny Kalendarz Imprez Turystycznych zakłada zorganizowanie 137 imprez centralnych i ogólnopolskich i jak co roku — parę tysięcy imprez terenowych. Powinniśmy stale doskonalić organizację tych imprez.

Nadal będziemy rozwijać szkolenie aktywu turystycznego. **Przeszkolimy w ciągu 1967 r. 17.800 osób — w tym:**

- 8.450 — organizatorów turystyki,
- 3.200 — przodowników i instruktorów TK,
- 2.360 — przewodników,
- 1.500 — opiekunów społecznych nad zabytkami,
- 1.000 — strażników ochrony przyrody,
- 1.300 — opiekunów SKKT.

Ulepszanie programów szkolenia, selekcja wykładowców, wydawanie skryptów szkoleniowych, staranny dobór uczestników, systematyczna praca z absolwentami kursów — to środki, których praktyczne stosowanie zapewni właściwe efekty prowadzonej przez nas akcji szkoleniowej.

GŁÓWNE KIERUNKI ROZWOJU ORGANIZACYJNEGO

AKTUALNY stan organizacyjny PTTK (dane przybliżone ze względu na napływające dopiero sprawozdania) przedstawia się następująco:

- około 360 oddziałów
- „ 5.000 kół,
- „ 350 klubów,
- blisko 300.000 członków.

Bardziej wyraźny wzrost liczby członków zaznaczył się w ostatnich 2 latach — w 1965 r. przybyło 23.000 członków i w 1966 r. — ok. 50.000. Jest to dobry prognostyk powodzenia batalii podjętej przez Zarząd Główny o dalszy rozwój organizacyjny PTTK. Rozwój konieczny, by Towarzystwo mogło sprostać przyjętym na siebie zadaniom, sprostać zamówieniu społeczeństwu na jego działalność.

VI Walny Zjazd Delegatów podjął uchwałę o potrzebie wzrostu liczby członków do pół miliona osób na koniec 1968 roku. W ten sposób została wyrażona idea Towarzystwa dalszego upowszechniania idei Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, przysadzająca jednocześnie dyskusję na temat, czy PTTK ma być organizacją masową czy kadrową.

Jeżeli do tej pory rozwój organizacyjny PTTK postępował zbyt powolnie, to przyczyn tego należy szukać głównie w niedostatecznym zajmowaniu się przez aktywnych sprawami wewnątrz organizacyjnymi, walce o wzrost liczby członków oraz umacnianiu podstawowych form organizacyjnych — kół, klubów, oddziałów PTTK.

Pomocne w tej mierze może być umacnianie form łączących PTTK ze społeczeństwem, jak praktyczna działalność Towarzystwa, propaganda jego celów i dorobku, sojusze zawierane z organizacjami społeczno-politycznymi.

Łódzkie Plenum Zarządu Głównego z 18—19 grudnia 1965 r. podjęło szereg decyzji, zmierzających do zapewnienia wzrostu szeregów członkowskich i pobudzenia aktywności członków.

Zreformowano m. in. podział składki członkowskiej pozostawiając ją w kole i oddziale, rozszerzono system zniżek, przedstawiono prawa i obowiązki działacza PTTK, zapewniając mu m. in. pierwszeństwo w korzystaniu z usług PTTK. Wprowadzono Srebrną Odznakę PTTK i zreformowano system odznaczeń.

W istotny sposób rozszerzono system szkolenia kadr PTTK i zwiększono środki na szkolenie. Utworzono fundusz pomocy oddziałom, systematycznie zwiększając dłań środki.

Na marginesie tych doniosłych uchwał należy odnotować, iż nie zostały one należycie spopularyzowane wśród członków i działaczy PTTK, a także niedostatecznie wykorzystane do oddziaływania na postawę członków PTTK.

Rok, który minął uwypuklił także i nowe problemy wymagające rozstrzygnięcia, aby można było zapewnić dalszy rozwój organizacyjny oraz aktywizację PTTK. Dotyczą one głównie systemu zbierania składek, stażu członkowskiego, poszerzenia i zabezpieczenia przywilejów członkowskich itp.

Nie ulega wątpliwości, iż regularne wpłacanie składek jest jedną z najbardziej doniosłych spraw w stosunkach wewnętrznych każdej społecznej organizacji. Chodzi tu zarówno o wychowawczą formę dokumentowania swej więzy z organizacją przez jej członka, akumulację środków na działalność służącą członkom organizacji — jak i formalne kryterium przynależności organizacyjnej, której opłacenie składki członkowskiej jest kardynalnym wymogiem.

Problemy te rozważało Plenum ZG z listopada 1966 r. podejmując odpowiednie uchwały (publikowane w Biuletynie).

Rozwój organizacyjny stanie się z pewnością także centralnym problemem kampanii sprawozdawczo-wyborczej przed VI Walnym Zjazdem Delegatów, jaką podejmiemy w jesieni bieżącego roku.

Koniecznym warunkiem powodzenia podjętych przedsięwzięć jest docenianie spraw wewnątrz-organizacyjnych traktowanych często jako błahe i drobne. Tymczasem odgrywają one niezwykle doniosłą rolę w życiu każdej organizacji społecznej.

SYTUACJA FINANSOWA, DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA I INWESTYCYJNA

OBROTNY finansowe Towarzystwa osiągnęły w 1966 r. około 700 mln zł. Według danych za 3 kwartały wyniki finansowe uległy pewnej poprawie, w rezultacie wprowadzenia odpowiednich systemów finansowania, stworzonych przez Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki: funduszu remontowo-doposażeniowego oraz systemu pożyczkowego na wyrownanie niedoboru własnych środków obrotowych. Znacznemu zwiększeniu uległy obroty i dochody „Foto-Pam” i „BTZ”. Niebawem nastąpi regulacja kategorii cen w naszych obiektach, która wprowadzając sezonowo różnicowane ceny stałe, zlikwiduje ujemne skutki dotychczasowej zmienności cen. Umożliwi to turystom właściwą orientację, pomoże w świadomym wyborze terminu korzystania z naszych obiektów, wpłynie na rozładowanie szczytów sezonowych. Plan na 1967 r. zakłada dalszą poprawę wyników, wymagać to będzie jednak dużego wysiłku oraz bardzo racjonalnego gospodarowania.

Dlatego zdecydowanie być musi przestrzegana zwłaszcza zasada, iż koszty mogą rosnać wyłącznie proporcjonalnie do dochodów. Więcej, w przypadku nieosiągnięcia zaplanowanych dochodów, należy bezwzględnie obniżać koszty.

Dotyczy to zwłaszcza płac zarówno w administracji jak i w obiektach. W rezultacie ubiegłorocznej reformy finansowej stworzyliśmy znaczną poprawę warunków płacowych pracownikom, ale też polityka płac musi być instrumentem oddziaływania na poprawę wyników, na wzrost wydajności pracy. Podobnie należy traktować wszelkiego rodzaju koszty administracyjne.

Znacznemu zaostrzeniu musi ulec dyscyplina finansowa. Nie powinien być dokonany żaden wydatek (z wyjątkiem awaryjnego), który nie był zaplanowany.

Należy jak najszerzej rozwijać inicjatywę, zmierzającą do zwiększenia wpływów, zwłaszcza poprawić wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych i gastronomicznych. Celowi temu będzie służył m. in. informator o obiektach PTTK, który zostanie wydany w tym roku.

Natomiast kierownicy schronisk, domów wycieczkowych, domów turysty i innych obiektów powinni poprzez stałe podnoszenie poziomu usług, reklamę, akwizycję — słowem — poprzez wzmoczenie operatywności i inicjatywy własnej dążyć do stałej poprawy wyników eksploatacyjnych obiektów PTTK.

Zdecydowanej poprawie powinna ulec kontrola działalności obiektów, analiza ekonomiczna tej działalności i bieżące wyciąganie wniosków z tej analizy, oraz przeciwdziałanie nadużyciom. W działalności noclegowej, jak i gastronomicznej powtarzają się bowiem przypadki nadużyć, zarówno na szkodę Towarzystwa, jak i turystów. Wzmoczenie kontroli oraz właściwa polityka personalna powinny zredukować je do minimum.

W trakcie przygotowania są dalsze kroki, zapewniające poprawę wyników finansowych, głównie w drodze obniżania kosztów własnych. Chodzi o przekazywanie w agencje mniejszych obiektów typu noclegowego, żywieniowego oraz wypożyczalni sprzętu, jeśli obroty w każdym z obiektów lub wypożyczalni nie przekraczają pół miliona zł. Znajdujące się w fazie ostatecznych ustaleń zasady finansowania wypożyczalni sprzętu turystycznego (pożyczka, lub inwestycja subwencjonowana) będą miały podobne znaczenie ekonomiczne.

Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki zwiększył też o 1 mln zł dotację dla Towarzystwa na rok 1967, co wraz z wynikami 1966 r. i zakładaną dalszą poprawą wyników w 1967 r. tworzy pomyślną podstawę dla dalszego rozwoju zarówno działalności usługowej, jak i programowej Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Oczywiście spełnienie się nadziei co do poprawy sytuacji finansowej jest w dużej mierze uzależnione od pomyślnego załatwienia sprawy trwałego zwolnienia Zarządu Głównego PTTK od płacenia podatku dochodowego — wzorem lat ubiegłych.

Jak to już poprzednio podkreślono, działalność remontowo-inwestycyjna jest przysłowiową piętą achillesową naszej pracy. Z niepełnych danych wynika, iż ubiegłoroczny plan inwestycji limitowanych wykonany został w 58%, inwestycji nielimitowanych — około 60%, kapitalnych remontów — aż 55%, zaś remontów bieżących i doposażeń — w 90%. W znaczeniu rzeczowym oddano do użytku 670 miejsc noclegowych. Podniesiono standard urządzeń w kilkunastu campingach.

Mimo, iż jak to powszechnie wiadomo, istnieją znaczne deficyty tzw. mocy produkcyjnych w budownictwie, nie wolno nam się pogodzić z niewykonaniem planów, gdyż potrzeby ruchu turystycznego stwarzają olbrzymi, niezaspokojony przez istniejącą bazę popyt.

Pierwszym warunkiem, który gwarantuje powodzenie jest konkretne, realne planowanie. W ubiegłym roku opracowaliśmy plan 5-letni, Zarządy Okręgów nadesłały wówczas nam wnioski na ponad 40 mln zł. W większości przypadków była istotnie potrzebna zrealizowania tych propozycji. Ale musieliśmy potrzebę terenowe skontrolować z możliwościami finansowymi, a zwłaszcza wykonawczymi. Stąd w uzgodnieniu z Głównym Komitetem Kultury Fizycznej i Turystyki narodził się plan znacznie mniejszy, który w szczegółach jest aktualnie uzgodniony na szczeblu wojewódzkim.

Główne zadania, jakie czekają nas w okresie najbliższym, zwłaszcza w województwach: wrocławskim, krakowskim, warszawskim, szczecińskim — to przede wszystkim kapitalne remonty i modernizacja istniejącej bazy. W inwestycjach koncentrujemy swoją uwagę na zagospodarowaniu szlaków wodnych, wypełnianiu dotkliwych często luk w zagospodarowaniu szlaków górskich oraz na budowie campingów.

Drugim warunkiem powodzenia naszej działalności w omawianym zakresie, to przestrzeganie dyscypliny inwestycyjnej. Warunek ten nabiera obecnie tym większego znaczenia, że GKKFiT dokonał na wniosek Zarządu Głównego PTTK szeregu posunięć decentralizacyjnych w zatwierdzeniu dokumentacji, uruchamianiu środków finansowych itp. Wyposaży-

liśmy okręgi w etaty w zakresie służby technicznej, uchwałą Plenum ZG ustalone zostały wytyczne określające koncepcję działalności inwestycyjnej PTTK, które, będąc rezultatem nagromadzonych doświadczeń, muszą być bezwzględnie przestrzegane. Zastniały więc niezbędne warunki do sprawniej pracy okręgów w tej dziedzinie.

Szczególnie ważne jest dokonanie przełomu w przygotowaniu dokumentacji dla zadań inwestycyjno-remontowych, oraz doprowadzenie do odpowiedniego wyprzedzenia przygotowania dokumentacji w stosunku do prac wykonawczych.

Trzecim wreszcie warunkiem poprawy sytuacji w dziedzinie inwestycji i remontów jest zespolenie wysiłków nad prawidłową organizacją służb wykonawczych. Musimy tu także zadbać o rozbudowę i usprawnienie pracy naszych własnych brygad wykonawczych. Trzeba będzie również zatroszczyć się o włączenie do pracy przy niewielkich remontach i inwestycjach także prywatnych wykonawców. W tej sprawie zarządy okręgów powinny okazać należytą pomoc aparatowi technicznemu, który sam nie jest w stanie przezwyciężyć spiętrzonych trudności.

WARUNKI DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁÓW I OKRĘGÓW

W YODRĘBNIONĄ pod pewnymi względami pozycją w działalności Towarzystwa jest działalność usługowa oddziałów, na którą głównie składa się obsługa ruchu turystycznego (popularne ORT), eksploatacja autokarów, wypożyczalnie sprzętu turystycznego, stacje turystyczne i sklepy. Z wyjątkiem spraw finansowania wypożyczalni, podstawy prowadzenia tej działalności przez oddziały są wystarczająco uregulowane i na ogół rozwija się ona pomyślnie, o ile przestrzegane są zasady racjonalnego gospodarowania. Bagatelizowanie tych zasad zawsze powoduje ujemne skutki, jak to wyraźnie odczuł oddział katowicki, który robiąc oszczędności na komórcie księgowości doprowadził do braku bieżącej ewidencji, gospodarował po omacku, powodując w konsekwencji poważne straty.

Specjalną sprawą w gospodarce oddziałów stanowi eksploatacja obiektów noclegowo-żywieniowych. Ze względu na skomplikowane administrowanie tymi obiektami (bardzo szczegółowe i zmienne przepisy państwowe zwłaszcza w odniesieniu do gastronomii), część oddziałów, które już nawet w 1960 r. przejęły niektóre obiekty zrezygnowała z ich dalszego prowadzenia. W niektórych przypadkach, jak w woj. wrocławskim, Zarząd Główny PTTK sam zainicjował przejęcie obiektów od oddziałów, biorąc pod uwagę pogorszenie wyników eksploatacji oraz brak działalności remontowo-modernizacyjnej dla poprawy stanu tych obiektów.

Zarząd Główny zajmuje w tej sprawie stanowisko, iż eksploatacja obiektów powinna się raczej znajdować w gestii okręgów, a tylko w szczególnych przypadkach — gdy są po temu chętni działacze i posiadają odpowiednie kwalifikacje — mogą się tym problemem zajmować także oddziały. Przyjęto natomiast założenie (odpowiednie wytyczne niebawem się ukażą), iż oddziały powinny sprawować kontrolę społeczną nad działalnością obiektów, położonych na ich terenie.

W formułowaniu tego stanowiska Zarząd Główny PTTK brał też pod uwagę, iż oddziały powinny głównie zajmować się działalnością programową. Działalność usługowa powinna być tylko uzupełnieniem programowej, a także akumulować środki na działalność programową. Natomiast eksploatacja obiektów ze względu na wspomniane już komplikacje zbyt obciąża oddziały, nadto w rezultacie scentralizowanego z konieczności systemu rozliczeń, nie stwarza ona oddziałom możliwości akumulowania środków.

Z powyższych przedstawień wynika, iż oddziały posiadają w zasadzie dogodne warunki dla rozwijania swej działalności:

- posiadają osobowość prawną, a więc warunki pełnej samodzielności działania w ramach obowiązujących przepisów i Statutu Towarzystwa,

• określono ich prawa do prowadzenia działalności usługowej, a więc również akumulowania środków. Nadto — ponieważ oddziały nie wchodzi do budżetu centralnego — GKkFiT pismem z dnia 23 listopada 1965 r. wyjaśnił, iż oddziały mogą korzystać z dotacji budżetu terenowego. Istnieją także możliwości wspierania, zwłaszcza nowopowstałych oddziałów z „Funduszu pomocy Oddziałom”, znajdującego się obecnie w gestii okręgów,

• VI Walny Zjazd Delegatów PTTK wysunął hasło: „Każdy Oddział pełni swą służbę społeczną w imieniu i w interesie rady narodowej”. Treścią tego hasła jest oczywista potrzeba zacieśnienia wzajemnych związków między oddziałami a gospodarzami terenu, co znalazło także szersze rozwinięcie w piśmie Prezesa Towarzystwa do Przewodniczących Prezydów Wojewódzkich, Powiatowych i Miejskich Rad Narodowych.

Takie są realia pracy oddziałów. Nie możemy jednak ukrywać, że w pomyślnym układzie stosunków oddział — rada narodowa niejednokrotnie przeszkadza nie zawsze właściwie przemysłane tworzenie POSTiW i MOSTiW (Powiatowy lub Miejski Ośrodek Sportu, Turystyki i Wypoczynku).

Zarząd Główny nie jest generalnie przeciwny powstawaniu POSTiW, gdyż zapotrzebowanie na tego typu działalność może występować, zwłaszcza w większych skupiskach itp. Uważamy jednak, iż z intencji powoływania POSTiW powinien być wyeliminowany aspekt konkurencyjności w stosunku do oddziału PTTK, co powinno znaleźć swój wyraz w ustaleniu lokalizacji i profilu działania POSTiW. Oznacza to że POSTiW powinny być powoływane tam, gdzie nie ma oddziałów PTTK lub gdzie oddział nie ogarnia całokształtu problematyki obsługi turystycznej, jak również powierzać mu takiego rodzaju działalność, której oddział PTTK nie prowadzi. Jesteśmy także gotowi rozważyć ewentualność dalszych kroków co do bliższego powiązania oddziałów z radami narodowymi również w znaczeniu relacji finansowych. Właściwe rozwiązanie tej sprawy pomoże nie tylko

w rozwoju działalności Towarzystwa, lecz również w polepszeniu współdziałania między Towarzystwem a radami narodowymi.

Rola zarządów okręgów PTTK w systemie organizacyjnym naszego Towarzystwa systematycznie wzrasta. Wiąże się to z ogólnym procesem decentralizacji zarządzania, jak również ze stałym wzrostem poziomu pracy okręgów, następującym w rezultacie doświadczeń pracy działaczy społecznych i zawodowych.

Zarząd Główny systematycznie zwiększa kompetencje okręgów zarówno w działalności programowej, jak i organizacyjnej.

Widoczne to jest w większym powiązaniu regulaminowym komisji okręgowych z zarządami okręgów, w przekazaniu tym zarządom dyspozycji środkami funduszu pomocy oddziałom, w nadaniu im kompetencji kontroli działalności wraz z wyposażeniem w aparat rewidencki, w stworzeniu odpowiedniego aparatu dla sprawowania funkcji nadzoru i zarządzania w postaci okręgowych biur ekonomiczno-finansowych wraz ze służbami technicznymi, w podporządkowaniu im eksploatacji obiektów itp.

Przewodniczący Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki swym zarządzeniem z grudnia ub. roku wprowadził nową siatkę płac i taryfikator kwalifikacyjny podnosząc dość znacznie możliwości placowe dla pracowników ZG, okręgów i oddziałów PTTK wraz z jednoczesnym podniesieniem wymagań wobec nich.

Zarząd Główny PTTK swymi uchwałami podjętymi na Plenum w Chorzowie stworzył okręgom możliwość przerzucenia głównego ciężaru zarządzania działalnością usługową na barki BEF, jako wyspecjalizowanej służby zawodowej i skoncentrowania tym samym uwagi okręgów na podstawowej dla Towarzystwa sprawie rozwoju działalności programowo-organizacyjnej.

Powstały zatem dalsze warunki do prawidłowej pracy zarządów okręgów. Wiele teraz zależy od tego, jak zarządy okręgów same wykorzystają te warunki. Wiele również zależy od współdziałania między nimi a WKKFiT.

NARADA PREZESÓW ODDZIAŁÓW ZAKŁADOWYCH PTTK

REGOROCZNA narada prezesów oddziałów zakładowych PTTK przedstawicieli zarządów głównych branżowych związków zawodowych odbyła się w Chorzowie. Jej organizatorem był oddział zakładowy PTTK przy Kopalni „Wujek” wywiązując się z obowiązków gospodarza. Jest to niewątpliwie także wynikiem osobistego zaangażowania się prezesa oddziału kół **B. Bortlika**.

W naradzie wzięli udział przedstawiciele WKZZ w Katowicach, WKKFiT, zarządów głównych branżowych związków zawodowych, KR OFSWFiT, Zarząd Główny PTTK reprezentował Sekretarz **Sefan Strogulski** oraz jego zastępca **Wojciech Militz**, Okręg katowicki — prezes **Leon Dusik**, wiceprzewodniczący ZG Zw. Zaw. Chemików. Przewodniczył **Zbigniew Rumiewicz** — prezes Oddziału PTTK przy HCP.

Referat oceniający rozwój oddziałów zakładowych PTTK w świetle uchwał VIII Plenum ZG PTTK wygłosił przewodniczący Komisji Kół Zakładowych **Tadeusz Paszta**. Podkreślił on znaczenie, jakie ma dla całego Towarzystwa rozwój kół zakładowych, które stanowią zasadniczy trzon sieci organizacyjnej (według danych z 31.XII.65 r. na ogólną liczbę 4.534 kół — 3.308 — to koła zakładowe PTTK).

Powstawanie kół zakładowych datuje się od 1953 r. — jest to także okres szerszego zainteresowania się robotników turystyką. W 1954 r. powstał pierwszy w Polsce zakładowy oddział PTTK przy Zakładach Metalowych HCP w Poznaniu. Obecnie oddział liczy 23 koła, w których zrzeszonych jest 3.019 członków.

Pierwsze porozumienie CRZZ — PTTK z 1955 r. dało asumpt do systematycznego rozwoju sieci kół

zakładowych. Sprzyjała temu atmosfera zrozumienia i pomocy zarówno ze strony władz PTTK jak i władz związkowych. Powołane zostały komisje kół zakładowych dla pomocy Zarządowi Oddziałów, Okręgowi oraz Zarządowi Głównemu PTTK w rozwoju Towarzystwa w zakładach pracy.

Należy stwierdzić, że co roku notowany jest stały rozwój kół i oddziałów zakładowych PTTK, przy czym najwyższe tempo osiągnięto w 1965 r. Towarzystwo nasze systematycznie rozszerza swą działalność, rosą jego szereg. Jednak rozwój organizacyjny PTTK w stosunku do dynamiki rozwoju ruchu turystycznego jest jeszcze zbyt wolny.

Wysokie założenia planu na 1967 rok w zakresie rozwoju sieci oddziałów i kół zakładowych wymagają wielokrotnienia wysiłków organizacyjnych ze strony wszystkich ogniw PTTK oraz instancji związkowych. Nie wszystkie jednak branżowe związki zawodowe zwracają dostateczną uwagę na realizację ustaleń zawartych pomiędzy CRZZ a PTTK. Na tym tle warto podkreślić coraz lepsze wyniki pracy działaczy związkowych i PTTK osiągnięte w środowisku związków za-

wodowych chemików, górników, hutników, metalowców, energetyków, kolejarzy, poligrafików.

Te związki zawodowe oceniły najtrafniej potrzebę i celowość wspólnego działania w rozwijaniu turystyki, harmonijnie układają sobie współpracę pomiędzy radą zakładową a kołem PTTK. Nie wszędzie jednak jest tak dobrze, o czym wspominali działacze zabierający głos w dyskusji.

Dużo uwagi poświęcono konieczności stworzenia form, które uatrakcyjnią przynależność do PTTK i zdopingują do wstępowania w szeregi Towarzystwa. M. in. można na przykład stosować różną odpłatność za wycieczki urządzone przez radę zakładową i koło PTTK dla członków PTTK i osób niezorganizowanych. Zachętą do wstępowania do Towarzystwa będą także atrakcyjne imprezy organizowane przez PTTK. Do akcji propagandowej należałoby wykorzystywać gazetki zakładowe, w których obecnie nie zawsze jest dostateczna ilość materiałów poświęconych turystyce.

Dobre stosunki między aktywnym PTTK a kierownictwem zakładu pracy stwarzają sprzyjającą atmosferę dla rozwoju Towarzystwa. Trzeba zatem werbować młodzież ze szkół przyzakładowych, gdyż ona będzie tworzyć w przyszłości nowych aktywistów.

Narada chorzowska wykazała, że organizując wycieczki dla młodzieży należy zwrócić szczególną uwagę na atrakcyjny program oraz stronę kulturalno-oświatową imprez.

Sekretarz generalny ZG PTTK Stefan Strogulski w obszernym podsumowaniu podkreślił szczególnie konieczność umocnienia więzów między Towarzystwem a jego członkami.

Bardzo istotny dla działalności PTTK jest pozytywny stosunek rad zakładowych i dyrekcji, o czym kilkakrotnie wspominali dyskutanci — pożyteczne są porozumienia z kierownictwem zakładu pracy poprzedzające powstawanie ognia PTTK.

Związki zawodowe w myśl zawartych porozumień powinny stwarzać moralne i materialne warunki do pracy PTTK. Towarzystwo daje swą pracę i program, pożądane jest więc, aby zakład pracy wyposażył finansowo nowopowstający oddział PTTK, a wówczas jego usługi dla członków załogi są bezpłatne. Jeżeli oddział nie otrzymuje pomocy finansowej, to można powołać zakładowe biuro ORT, z którego zysków oddział czerpałby fundusze na działalność programową. Działacze oddziałów dążąc do jak największego zacieśnienia współpracy Towarzystwa ze związkami zawodowymi i ZMS powinni pouларыzować i przekazywać w teren cele, zasady i metody tej współpracy.

Na podstawie referatu oraz dyskusji obecni na naradzie zatwierdzili wnioski i postulaty, z którymi poznajemy naszych Czytelników.

● Uznano za słuszną generalną linię rozwoju sieci oddziałów zakładowych PTTK, zwłaszcza w okręgach uprzemysłowionych, w kluczowych zakładach produkcyjnych.

● Postanowiono zwrócić się do zarządów głównych związków zawodowych, aby wzorem ZG Związku Zawodowego Chemików zorganizowały narady komórek PTTK działających w ramach tych związków dla podjęcia uchwał mających na celu tworzenie dobrych warunków do rozwoju wypoczynku i turystyki wśród związkowców.

● Uznano za słuszne stosowanie ulg i zniżek dla członków Towarzystwa w organizowanych imprezach i wycieczkach przez ognia PTTK.

● Uczestnicy narady postanowili zwrócić się do władz okręgowych i centralnych PTTK, by oddziały zakładowe otrzymały zbiory odpowiednich instrukcji i zarządzeń oraz materiały propagandowe i informacyjne dotyczące stanu i osiągnięć PTTK zarówno w skali okręgowej jak i centralnej.

● Dotyczy to także celowości dostarczania wszystkim oddziałom zakładowym wzajemnych list adresowych w celu ułatwienia kontaktów oraz wymiany doświadczeń i materiałów informacyjnych pomiędzy oddziałami zakładowymi PTTK.

● Postanowiono także zobowiązać okręgowe komisje kół zakładowych do przekazywania aktualnych informacji dotyczących zwiedzania zakładów pracy udostępnionych i przygotowywanych do przyjmowania wycieczek.

● Zobowiązano Komisję Kół Zakładowych ZG PTTK do podjęcia starań zmierzających do zwiększenia ilości materiałów szkoleniowych, propagandowych i informacyjnych dla potrzeb organizatorów turystyki.

● Postanowiono zobowiązać Komisję Kół Zakładowych ZG PTTK, aby przy ustalaniu miejsca V ogólnopolskiej narady przesów oddziałów zakładowych wzięła pod uwagę jako organizatorów Oddział Stoczni Szczecińskiej i HCP Poznań zgodnie z wnioskami tych Oddziałów.

● Wreszcie narada chorzowska zwróciła uwagę Komisji Młodzieżowej ZG PTTK, aby ta zainteresowała się wprowadzeniem elementów turystyczno-krajoznawczych do olimpiady szkół zakładowych.

SESJA KRAJOZNAWCZA NA 100-LECIE URODZIN A. JANOWSKIEGO

W SIEDZIBIE Zarządu Głównego PTTK w Warszawie odbyła się uroczysta Sesja Krajoznawcza poświęcona 100-leciu urodzin Aleksandra Janowskiego i 60-lecia powstania Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. W sesji, której przewodniczył gen. bryg. Bronisław Bednarz, wziął udział zastępca przewodniczącego GKKFiT Michał Jekiel oraz wybitni krajoznawcy, współpracownicy i towarzysze wycieczek A. Janowskiego.

Autorzy wygłoszonych referatów: mgr Zbigniew Tomkowski — „Biografia Al. Janowskiego na tle ówczesnych stosunków społeczno-politycznych”, mgr Adam Słomczyński — „Ocena dorobku publicystycznego Al. Janowskiego ze szczególnym uwzględnieniem „Varsavianów” i rola tego dorobku „w rozpowszechnianiu idei krajoznawstwa”, mgr Adam Czarnowski — „Metodyka wycieczkowania Al. Janowskiego i jej aktualne treści”, oraz dr Tadeusz Szczęśny — Rola Al. Janowskiego w organizacji ochrony przyrody w Polsce”, przedstawili bogaty i wszechstronny dorobek Aleksandra Janowskiego a uzupełnienie stanowiła zorganizowana wystawa, na której można było obejrzeć dokumentalne zdjęcia i pierwszą wydawnictwa A. Janowskiego.

Podczas sesji 44 wybitnym działaczom krajoznawstwa nadano medal im. Al. Janowskiego za zasługi położone na polu krzewienia krajoznawstwa.

6 CAMPINGÓW PTTK LAUREATAMI KONKURSU POLSKIEJ FEDERACJI CAMPINGU

Polska Federacja Campingu przeprowadziła w ub. roku I ogólnokrajowy konkurs na najlepszy camping. Do konkursu zgłosiło się w eliminacjach wojewódzkich 36 campingów z 13 województw.

Centralna Komisja Oceny Konkursu wyróżniła 14 campingów z 8 województw przyznając tym obozowiskom, które zajęły pierwsze 2 miejsca nagrody pieniężne, pozostałym zaś dyplomy uznania.

Wśród tych 14 nagrodzonych było 6 campingów PTTK, przy czym w obydwu kategoriach zajęły one pierwsze miejsca.

W kategorii I — OC Nida uzyskał I miejsce, OC Augustów II miejsce, OC Żnin III, a OC Szczecin-Dąbie IV.

W kategorii II OC Morzyczyn zdobył I miejsce, a OC Piławki IV.

PRZYGOTOWANIA DO 100-LECIA TURYSTYKI W POLSCE

W 1973 roku przypada 100-lecie zorganizowanej turystyki w Polsce. Będzie to okazją dla ukazania olbrzymiego dorobku jakie miały i mają organizacje turystyczne. Niewątpliwie największy wkład w dzieło rozwoju idei krajoznawstwa oraz form turystyki wniosły: Polskie Towarzystwo Tatrzańskie, Polskie Towarzystwo Krajoznawcze i Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, które jest ich kontynuatorem.

Mając powyższe na uwadze, Plenum Zarządu Głównego PTTK obradując w Kaliszu w dniach 28—29 listopada 1964 r. nad oceną wkładu PTTK w rozwój polskiej turystyki w okresie XX-lecia PRL, powołało Komisję Historyczną przy ZG PTTK. Plenum postawiło przed tą Komisją zadanie zebrania i opracowania materiałów dotyczących historii krajoznawstwa i turystyki w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem roli Towarzystwa w krzewieniu idei współczesnego krajoznawstwa, upowszechnianiu turystyki kwalifikowanej i społecznej, osiągnięć w dziedzinie zagospodarowania turystycznego, podniesienia poziomu kultury turystycznej w Polsce oraz osiągnięć organizacyjno-programowych.

Dla realizacji tych zadań Plenum powołało w skład Komisji wybitnych działaczy, pracowników nauki i publicystów. Dzięki temu powstał najbardziej kompetentny i fachowy organ społeczny Towarzystwa w tym zakresie. Przewodniczącym Komisji został gen. bryg. Bronisław Bednarz.

Wykonując uchwały X Plenum kaliskiego, Komisja Historyczna powołała komitet redakcyjny, który zebrał materiał, opracował i oddał do druku materiały dotyczące wkładu PTTK w rozwój turystyki w XX-leciu PRL.

Kontynuując dalszy program prac, Komisja opracowała wytyczne dla wszystkich ogniw Towarzystwa w sprawie prac przygotowawczych do obchodów 100-lecia polskiej turystyki.

Mając na względzie zebranie i opracowanie bogatego materiału historycznego dotyczącego krajoznawstwa i turystyki, Komisja wystąpiła z apelem do wszystkich działaczy Towarzystwa o współpracę przy przygotowaniach do obchodów jubileuszu polskiej turystyki. Opracowała również plan perspektywiczny Komisji oraz ramową instrukcję dotyczącą zbierania materiałów i dokumentów z zakresu historii i krajoznawstwa. Materiały te zostały wysłane w teren z poleceniem powoływania Komisji Historycznych przy Zarządach Okręgów PTTK. W wyniku tej akcji powołano już komisje przy Zarządach Okręgów w Krakowie, Wrocławiu, Rzeszowie, Łodzi, Bydgoszczy i Kielcach.

Z inicjatywy Komisji Historycznej Prezydium Zarządu Głównego PTTK wystąpiło do Przewodniczącego GKKFiT z propozycją uznania roku 1973 jako Roku Polskiej Turystyki.

Ponadto z okazji jubileuszu 100-lecia urodzin jednego z założycieli Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego — Aleksandra Janowskiego, Komisja Historyczna była inicjatorką centralnej sesji krajoznawczej w Warszawie oraz wielu sesji lokalnych np. w Bytomiu, Będzinie, Ostrowiu Wlkp. Z tej też okazji Komisja wydała monografię Al. Janowskiego w opracowaniu K. Staszewskiego i Zb. Tomkowskiego.

Realizując program opracowania i wydania monografii krajoznawstwa i turystyki w Polsce, prezydium komisji podjęło decyzję przygotowania dwóch opracowań:

- **dzierżawcy prywatni PTTK przejdą na jedną z dwóch form agencyjnych (prowizyjnej, lub zryczałtowanego rozliczenia).**
- **system dzierżawy może być, w uzasadnionych ekonomicznie przypadkach, zachowany w stosunku do dzierżawców uspołecznionych.**
- **należy dążyć do dalszego, stopniowego przechodzenia mniejszych obiektów turystycznych PTTK i większych wypożyczalni sprzętu turystycznego na eksploatację w formie agencyjnej.**
- **prace pomocnicze w dużych, stałych obiektach PTTK przy prowadzeniu szatni, parkingów itp. oraz prowadzenie w sezonie bufetów, kiosków itp. należy wykonywać przez agentów.**

• popularno-naukowego pt. „Na 100-lecie polskiej turystyki”,

• albumowego pt. „100 lat polskiej turystyki”.

Powołano również odpowiednie komitety redakcyjne dla wydawnictwa naukowego w składzie: B. Bednarz (przewodniczący) Z. Filipowicz, W. Krygowski, Z. Kulczycki, S. Lenartowicz, M. I. Milecka, St. Ostrowski, J. Przedziecki, S. Strogulski, Z. Tomkowski oraz dla wydawnictwa albumowego w składzie: A. Górny (przewodniczący), K. Argasiński, F. Kanclerz, S. Herbst, S. Lenartowicz, W. Militz, St. Ostrowski, Z. Tomkowski.

Program Komisji Historycznej przy ZG PTTK na najbliższe lata przewiduje:

• **Ustalenie programu wydawnictw „Na 100-lecie Turystyki i Krajoznawstwa oraz harmonogramu działalności powołanych komitetów redakcyjnych.**

• **Ogłoszenie konkursu na pracę magisterską z historii turystyki i krajoznawstwa w Polsce.**

• **Dalsza współpraca z instytucjami, organizacjami i działaczami uczestniczącymi w przygotowaniach do jubileuszu 100-lecia polskiej turystyki.**

• **Dalszy rozwój sieci Komisji Historycznych w Okręgach i wybranych Oddziałach PTTK.**

• **Podjęcie prac nad zorganizowaniem archiwum Komisji Historycznej ZG PTTK i w miarę potrzeb archiwów przy zarządach okręgów PTTK. Przygotowanie szczegółowej instrukcji na temat przechowywania akt historycznych PTTK.**

• **Przeprowadzenie szkolenia osób zajmujących się zbieraniem i inwentaryzacją dokumentów i materiałów dotyczących historii turystyki i krajoznawstwa.**

Realizacja powyższych założeń wymaga włączenia się do prac przygotowawczych wszystkich działaczy i ogniw PTTK, a przede wszystkim komisji Historycznych powoływanych przy zarządach okręgów i oddziałów PTTK.

PREZYDIUM OBRADUJE

14.XII.1966 r.

Podczas obrad Prezydium ZG PTTK omówiony został plan pracy Prezydium i Plenum na pierwsze półrocze 1967 r. oraz system dzierżaw i inne systemy eksploatacji obiektów.

Przyjęty został plan pracy Prezydium i Plenum na pierwsze półrocze 1967 r. Zaakceptowano również wnioski Zespołu Ekonomicznego dotyczące systemu dzierżaw. I tak postanowiono m. in., że:

Przyjęto ponadto informację o stopniu realizacji budżetu centralnego i planów przedsiębiorstw PTTK za III kwartał 1966 r. Według niej nastąpiła poprawa wyników w działalności usługowej w stosunku do analogicznego okresu roku 1965, natomiast nie wykonano planowych zadań w dziedzinie inwestycji i kapitalnych remontów finansowanych ze środków CFTiW.

W sprawach różnych, Prezydium udzieliło zezwolenia na rejestrację Oddziałowi Zakładowemu PTTK w Poniatowie.

11.I.1967 R.

Pierwsze posiedzenie prezydium ZG PTTK w roku 1967 omawiało program prac Komisji Historycznej ZG, regulamin pracy zakładowego biura ORT, dalsze losy spalonego schroniska im. Bronka Czecha,

międzynarodowy zlot turystyczny w rejonie Żytawy, powołanie Komitetu redakcyjnego rocznika „Ziemia 1967”.

Prezydium podziękowało Komisji Historycznej za jej dotychczasową pracę i poprosiło o opracowanie harmonogramu prac związanych z obchodami 100-lecia polskiej turystyki (przypada w 1973 r.).

Projekt regulaminu zakładowego biura ORT po dyskusji został przekazany do poprawek i konsultacji z zainteresowanymi oddziałami zakładowymi.

W sprawie dalszych losów spalonego schroniska im. Bronka Czecha Prezydium postanowiło, że schronisko należy odbudować. W związku z tym zostaną opracowane dwa warianty schroniska: z przewagą części gastronomicznej oraz z zachowaniem proporcji między częścią gastronomiczną a noclegową. Postanowiono również przyspieszyć opracowanie dokumentacji projektowej dla nowego schroniska „Strzecha Akademicka”.

Prezydium zaakceptowało z kolei wstępne założenia zlotu turystycznego w rejonie Żytawy. Jak wiadomo na konferencji Organizacji Turystycznych Krajów Socjalistycznych, odbytej we wrześniu 1966 r. w Tabarzu (NRD), powstała z inicjatywy delegacji polskiej koncepcja corocznego organizowania na terenach przygranicznych CSRS, NRD i PRL masowej wielodyscyplinowej imprezy turystycznej, połączonej z zawodami na orientację.

W związku z tym, z inicjatywy ZG PTTK w końcu ub. r. odbyła się we Wrocławiu konferencja przedstawicieli zainteresowanych organizacji turystycznych: CSTV z Czechosłowacji, KTW z NRD i PTTK, która ustaliła podstawowe zasady organizacji Zlotu pod nazwą „Międzynarodowy Turystyczny Zlot Przyjaźni” w dniach 6—9.VII. 1967 r. z zakończeniem w Zgorzlecu, z okazji podpisania Układu Zgorzeleckiego.

Organizację Zlotu z ramienia ZG PTTK przeprowadzi Komitet Organizacyjny Zlotu, powołany przy Zarządzie Okręgu we Wrocławiu.

W czasie obrad prezydium ZG zatwierdzony został Komitet Redakcyjny rocznika „Ziemia 1967”. Oto jego skład:

Maria Irena Milewska — przewodnicząca, **Bronisław Siadek** — redaktor odpowiedzialny, **Tadeusz Pawoniak** — sekretarz redakcji, członkowie: **Feliks Kanclerz**, **Kazimierz Staszewski**, **Władysław Bienkowski**, **Janusz Grzybowski**, **Marian Sobański**, **Przemysław Burchard**, **Wojciech Militz**, **Ryszard Cetnarowski**, **Belin Czechowicz**.

W sprawach różnych Prezydium udzieliło zezwolenia na rejestrację terenowym oddziałom PTTK w Działdowie (woj. olsztyńskie), Połczynie Zdroju (woj. koszalińskie), Miechowie (woj. krakowskie) oraz Przysusze (woj. kieleckie).

MŁODY KOLARZ NA TRASIE

POD takim hasłem Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze rozpoczęło działalność szkoleniową, mającą na celu podniesienie bezpieczeństwa młodocianych kolarzy na przeciążonych ruchem samochodowym drogach publicznych. Jest bowiem oczywiste, że nieumiejętna jazda kolarza może spowodować wypadek o skutkach, groźnych również i dla innych użytkowników drogi.

Inicjatorom, podejmującym długofalową działalność szkoleniową kolarstwa podstawowego, przyświeca jeszcze inny cel, który uważają za najważniejszy, mianowicie kształtowanie osobowości „kierującego pojazdem” możliwie najwcześniej, tj. w jego wieku dziecięcym. Dobre nawyki drogowe nabyte za młodu u kolarza utrwalają się mocno w psychice i odruchach potencjalnego kierowcy pojazdu samochodowego, przyczyniając się tym samym do podniesienia bezpieczeństwa drogowego w ogóle.

Szkolenie kolarskie, które zostało nazwane podstawowym, będzie miało przede wszystkim charakter praktyczny. Przyjmuje się, że „Karta rowerowa”, jako pierwsze w życiu 12-letniego obywatela prawo jazdy, nie powinno — jak to jest obecnie — stwierdzać jedynie teoretyczne znajomości „techniki ruchu” w zakresie potrzebnym kolarzowi. W dobrze zrozumiałym interesie publicznym, karta rowerowa powinna zaświadczać o wszechstronnym przygotowaniu do poruszania się na drogach.

Przygotowanie to zaś polega na:

- opanowaniu techniki jazdy,
- przestrzeganiu przepisów o prawidłowym wyposażeniu,
- nienagannym stanie technicznym roweru,
- przepisowym i kulturalnym użytkowaniu dróg publicznych.

Inicjatywa Komisji Turystyki Kolarskiej ZG PTTK opiera się na przykładach zaczerpniętych z doświadczeń również innych krajów. Dzięki kontaktom międzynarodowym wynikającym z przynależności naszego Towarzystwa do AIT, udało się uzyskać sporo wiadomości i materiałów dotyczących nauczania kolarstwa podstawowego.

Szczególnie interesujący jest zwłaszcza przykład Anglii, gdzie elementarne szkolenie kolarzy jest zorganizowane pod kierownictwem brytyjskiego Ministerstwa Transportu jako działalność ogólnokrajowa. Daje ono też imponujące wyniki. W Anglii np. przeszkała się praktycznie około 300.000 dzieci rocznie, a statystyka wypadków drogowych potwierdza skuteczność przyjętych form pracy.

PTTK wykonało próbę adaptacji stosowanych tam metod nauczania przy uwzględnieniu wymogów polskiego Kodeksu Drogowego (w

Anglii ruch lewostronny) i naszych realnych możliwości. Próby wypadły dodatnio.

Opracowano zatem odpowiedni skrypt szkoleniowy i projekty pomocy naukowych. Działalność tę na terenie szkół ma poprowadzić Związek Harcerstwa Polskiego i Szkolne Koła Krajoznawczo-Turystyczne przy bezpośrednim poparciu Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki.

PTTK pragnie utrzymać swą dotychczasową rolę organu inicjującego i produkującego w sensie fachowo-merytorycznym. Przede wszystkim dlatego, że rozwój turystyki kolarskiej wśród młodzieży, jest statutowym zadaniem Towarzystwa, a zapewnienie bezpieczeństwa jego niezaprzeczalnym obowiązkiem społecznym. Jest jednak oczywiste, że zakres tak pojmowanej działalności wykracza poza kompetencje i możliwości PTK. Stąd też działacze Komisji Kolarskiej ZG PTTK sięgnęli po pomoc i pomoc odpowiednich organów administracji państwowej.

W końcu grudnia 1966 r. w siedzibie ZG PTTK odbyło się pierwsze posiedzenie, w którym wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki, Ministerstwa Komunikacji, Oddziału Kontroli Ruchu Drogowego MO i Głównej Kwatery ZHP.

W dyskusji rozpatrzono projekt zorganizowania na szczeblu centralnym „Głównej Komisji do spraw Kolarstwa Powszechnego” oraz jej odpowiedników na szczeblach wojewódzkim i niższych. W skład tych zespołów wchodziłoby przedstawiciele zainteresowanych resortów, urzędów (np. PZU), organizacji oraz stowarzyszeń, a także prasy, radia i telewizji. Komisje są pomyślane jako organy wnioskowania, planowania i dyspozycji funduszami. Wskazanie natomiast należałoby reprezentowanych w Komisjach tzw. „pionów rzeczowych” (piony administracji szkolnej, GKKFiT, Komunikacji, ZHP, kontroli ruchu drogowego itd.) z tym, że obsługa w sensie porządkowym i ewentualnie finansowym należałaby do PTTK.

W związku z powyższym, jeżeli dalsze prace organizacyjne pójdą wytyczonym torem, zarówno działacze społeczni, szczególnie z dziedziny kolarstwa, jak i komórki organizacyjne PTTK, staną przed nowymi zadaniami, które nie będą należały do najłatwiejszych. Sygnalizując je, pragniemy zachęcić do uczestnictwa w tej akcji, wierząc gorąco, że społecznie ważny charakter przedsięwzięcia jak i osobiste zainteresowanie bezpieczeństwem, choćby własnych dzieci, staną się dostatecznie mocnymi bodźcami.

Z ŻYCIA OKRĘGÓW, ODDZIAŁÓW I KÓŁ

ODZNAKA TYSIĄCLECIA DLA ŁÓDZKIEGO ODDZIAŁU PTTK

Wielkie wzruszenie przeżywali działacze Łódzkiego Oddziału PTTK. Oto w Pałacu Sportowym zorganizowana została przez Łódzki Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki oraz Komitet Frontu Jedności Narodu uroczystość, podczas której nadano tamtejszemu Oddziałowi PTTK Odznakę Tysiąclecia Państwa Polskiego. Aktu dekoracji dokonał Przewodniczący ŁKFJN — dr Leon Nitecki.

Ponadto Przewodniczący ŁKKFiT — Wacław Zatke wręczył dwom działaczom PTTK — Teodorowi Zieglerowi i Stanisławowi Tarnowskiemu odznakę „Zasłużonego Działacza Turystyki”.

KOLARSKA GIEŁDA SPRZĘTOWA

Warszawski Klub Kolarzy PTTK prowadzi bardzo ożywioną działalność imprezową i towarzyską. Np. w styczniu br. odbyły się spotkania towarzyskie, na których wyświetlano filmy o tematyce turystyczno-kolarskiej i wygłaszano prelekcje o historii roweru, ilustrowane przezroczami.

Jednak na szczególne podkreślenie zasługuje inicjatywa zarządu klubu zorganizowania giełdy sprzętu kolarskiego. Chodzi o wymianę części rowerowych trudnych często do osiągnięcia na rynku, a niepotrzebnych np. jakimś kolarzowi, który może je mieć w nadmiarze. Giełda taka, u progu sezonu, jest niezwykle pożyteczną akcją, godną zapropagowania innym klubom, nie tylko kolarskim.

„ATOMOWCY“ DLA MŁODZIEŻY

Działając sprawnie oddział zakładowy PTTK przy Instytucie Badań Jądrowych w Warszawie zorganizował w ub. roku w Bieszczadach i Jelitkowie obozy turystyczne dla dzieci pracowników Instytutu.

Nie były one zapewne jakimś wydarzeniem specjalnym na tle tysięcy podobnych imprez, organizowanych w naszym kraju, ale warto jednak zwrócić uwagę na pewne nowe formy pracy.

Oddział PTTK wyszedł z założenia, że obozy winny się odznaczać następującymi cechami: umiarkowanymi kosztami uczestnictwa, atrakcyjnym programem oraz dobrą organizacją, fachową opieką pedagogiczną. Rada Zakładowa przy IBJ udzieliła poważnego wsparcia finansowego, zaś dyrekcja i resort pomogły w kosztach transportu, usługach warsztatowych (wykonanie mebli obozowych) oraz zakupie sprzętu (stanowi on majątek oddziału i stwarza dobre perspektywy na przyszłość). Dzięki tej pomocy całkowity koszt uczestnictwa za 3-tygodniowy pobyt nie przekraczał 700.— zł. Opiekę wychowawczą i kierownictwo obozu zostały powierzone oficerom WP z Wojskowej Akademii Politycznej.

Życie obozowe było specyficznym koktailem dyscypliny, swobody i wypoczynku. Były więc rozkazy dzienne, pobudki, gimnastyki poranne, służby nocne (czasami jednak „warta” zasypiała snem kamiennym). Ale zezwalano również na samodzielne eskapady, wieczorny dancing (np. „Non-stop” w Sopocie), przy czym obowiązywała zasada, że chłopcy opiekowali się od początku do końca towarzyszącym im dziewczynom (obozy były koedukacyjne). Chłopcy posiadający karty pływackie mogli pływać samodzielnie w ramach obowiązujących przepisów bezpieczeństwa, zaś sprawy palenia papierosów rozwiązano w ten sposób, że ci, którzy ukończyli 18 lat mieli zezwolenie palenia, z uwagą by nie czynili tego zbyt ostentacyjnie w towarzystwie swoich młodych kolegów. Program obozu w Bieszczadach przewidywał m.in. całodniowe wycieczki górskie (zdobywanie punktów na odznakę GOT), zapoznanie się z historycznymi miejscami walk, złożenie wieńców pod pomnikiem gen. Waltera Świerczewskiego w Jabłonce, naukę strzelania z karabinków, wieczorek taneczny itp.

Wyniki tych obozów? Nie tylko turystyczne obycie, turystyczna zaprawa dla młodzieży. Także jakiś wkład w wytworzenie tzw. środowiska, a dla niektórych „odkrycie”, że młodzież nie jest taka trudna i że „starzy” dobrze tańczą... twista.

Sekretarz Oddziału Zakładowego
PTTK przy IBJ
inż. Zdzisław Domosławski

W SOBÓTCE, WE WRÓCŁAWIU, NA ŚLĘŻY

Rok 1967 jest dla Oddziału Wrocławskiego PTTK rokiem jubileuszowym. Mija bowiem 15 lat działalności Oddziału.

W czasie trwania obchodów 15-lecia oddział planuje wiele interesujących imprez turystyczno-krajoznawczych, wystaw, odczytów, wycieczek itp.

Na szczególne wyróżnienie zasługują: II sudecki rajd narciarski, I rajd wiosenny „Sudety 1967”, XII nocny rajd na Ślężę, XI rajd szlakiem Skalnych Grzybów, marsze na orientację dzieci i młodzieży, IX młodzieżowy rajd dookoła Wrocławia, XII rajd w Górach Bialskich.

Odbędą się ponadto wystawy: „Turystyka w zakładzie pracy”, sprzętu turystycznego wraz z pokazem mody turystycznej w Sobótce i Wrocławiu, na grodzonych fotogramów z konkursu pt. „Jak wypoczywają wrocławianie”.

Uroczystości 15-lecia Oddziału Wrocławskiego PTTK zakończy uroczyste plenum zarządu w grudniu 1967 r.

X LAT BIURA TURYSTYKI ZAGRANICZNEJ PTTK

LIST PREZESA ZG PTTK PIOTRA GAJEWSKIEGO DO DYREKCJI I ZESPOŁU BIURA TURYSTYKI ZAGRANICZNEJ PTTK W WARSZAWIE

Koleżanki i Koledzy!

Już od dziesięciu lat Biuro Turystyki Zagranicznej PTTK rozwija swą działalność służącą realizacji celów naszego Towarzystwa w dziedzinie międzynarodowej wymiany turystycznej.

Początkowo jako skromny wydział, następnie jako Biuro Wymiany Międzynarodowej ZG PTTK, wreszcie jako w dużym stopniu samodzielne Biuro Turystyki Zagranicznej PTTK, rozszerzaliście swą działalność na coraz nowe formy obsługi turystów.

Organizacja skomplikowanych, pionierskich często wycieczek dla różnych dziedzin turystyki kwalifikowanej była i pozostaje jedną z podstaw Waszej działalności. Stopniowo dochodziły do niej dalsze: niezliczone wycieczki krajoznawcze do wszystkich krajów socjalistycznych; organizacja wycieczek w górach i nad morzem; organizacja pierwszych w Polsce wycieczek campingowych w końcu obsługa turystyki indywidualnej, w której to dziedzinie PTTK stało się prawdziwym potentatem. Dzięki coraz nowym inicjatywom, dzięki trafnemu odgadywaniu potrzeb klientów, BTZ PTTK osiągnęło w 1966 r. niespotykany, prawie 60-procentowy wzrost liczby swych klientów w porównaniu z rokiem 1965.

Następowało to w coraz silniejszym powiązaniu pracy BTZ PTTK z działalnością turystyczną Związków Zawodowych. Przyjmując na siebie rolę realizatora związkowej turystyki zagranicznej, BTZ trafnie i efektywnie włączyło się w realizację porozumienia o współpracy, zawartego między CRZZ i ZG PTTK. Dziś setki organizacji związkowych w fabrykach i instytucjach całej Polski uważają Biuro Turystyki Zagranicznej PTTK za własne, troskliwie dbając o ich potrzeby biuro podróży.

Z okazji Waszego Jubileuszu chciałbym w imieniu Zarządu Głównego PTTK i swoim własnym złożyć Dyrekcji i Zespołowi Biura Turystyki Zagranicznej PTTK serdeczne gratulacje i życzenia dalszego rozwoju, dalszego doskonalenia form pracy, która — oby zawsze dawała pełne pokrycie Waszej ambitnej dewizie: „PTTK — najlepszym przewodnikiem po świecie”.

Piotr Gajewski
Prezes Zarządu
Głównego PTTK

Warszawa, 10 stycznia 1967

PIERWSZY JUBILEUSZ

N AJPIERW był skromny wydział przy Zarządzie Głównym PTTK, organizujący wyjazdy grup na międzynarodowe imprezy turystyczne. Wkrótce wydział przekształcił się w Biuro Wymiany Międzynarodowej ZG PTTK, który rozpoczął organizowanie — poza turystyką kwalifikowaną — także wycieczek dla pierwszej fali polskich turystów, dążących na Południe, ku odkrywanym wtedy kurortom czarnomorskim. 1.441 turystów w 1957 r., ale już ponad 8.000 w 1959 r. Z biegiem czasu coraz wyraźniej zarysowuje się kierunek działania Biura: przede wszystkim krajoznawstwo i turystyka kwalifikowana. Nieustannie rośnie liczba programów oferowanych turystom, stopniowo rozszerza się zasięg działania, by od 1962 r. objąć wszystkie siedem krajów socjalistycznych.

W 1962 r. liczba obsługiwanych turystów osiąga 20.000. Następuje krótki okres stagnacji. W 1963 r. podjęto decyzję, która zadecydowała o dalszym rozwoju Biura. Zostaje nawiązana współpraca ze Związkami Zawodowymi, do zadań Biura należy oddać organizowanie wycieczek specjalistycznych i środowiskowych dla zakładów pracy. Wycieczki te stanowiły w 1961 r. zaledwie 10% ogólnej liczby obsługiwanych grup; w 1966 r. — już blisko 50%! Jednocześnie rozszerza się ogromnie sieć placówek terenowych. Do pracy nad programowaniem i organizacją wycieczek zagranicznych włączyły się setki aktywistów PTTK w całej Polsce. Liczba Przedstawicielstw i Agencji BTZ PTTK działających przy biurach ORT PTTK przekracza dziś 100.

Bilans dziesiątego roku działalności BTZ PTTK, roku 1966, zamyka się liczbą 35.821 polskich turystów wysyłanych za granicę w ponad 700 grupach oraz indywidualnie, do 7 krajów socjalistycznych oraz 10.023 turystów zagranicznych obsługiwanych w Polsce. Od dnia powstania BTZ PTTK obsłużyło 165.592 turystów polskich (wyjechało za granicę 126.457 osób) i zagranicznych (przyjęto w Polsce 39.135 osób). Z tej liczby ponad 45 tys. turystów w obu działach obsługiwano w samym tylko 1966 r. — ponad 28% ogółu. W stosunku do roku 1965, w którym obsługiwano w obu działach tylko 27.448 turystów, wskaźnik wzrostu wyniósł 67%.

A oto kilka cyfr charakteryzujących rozwój PTTK i jego aktualną działalność:

Rok	Liczba turystów obsługiwanych w latach 1957—1966		
	Wyjazdy	Przyjazdy	Razem
1957	1 067	374	1 441
1958	3 344	801	4 145
1959	6 295	2 034	8 329
1960	2 423	1 576	3 999
1961	10 429	3 859	14 288
1962	17 224	5 725	22 949
1963	13 543	3 822	17 365
1964	14 528	5 256	19 784
1965	21 783	5 665	27 448
1966	35 821	10 023	45 844
Razem	126 457	39 135	165 592

Kształtowanie się poszczególnych form obsługi turystycznej (liczba uczestników) w latach 1965 i 1966

Rodzaj turystyki	Wyjazdy		Przyjazdy	
	1965	1966	1965	1966
Turystyka krajoznawcza	9.880	13.752	3.125	6.200
Turystyka kwalifikowana	1.239	2.075	849	1.120
Turystyka wycieczkowa	1.095	2.338	1.691	2.703
Turystyka specjalistyczna i środowiskowa	9.569	17.650	—	—
	21.783	35.821	5.665	10.023

SAMI UKŁADAMY PROGRAMY WYCIECZEK KWALIFIKOWANYCH

WYCIECZKI kwalifikowane — narciarskie, kajakowe, górskie, kolarskie — były organizowane dotąd przez BTZ PTTK podobnie, jak wszelkie inne wycieczki zagraniczne: z góry ustalona trasa, ściśle określone daty pobytu, z góry rezerwowane świadczenia. Ta sztywna struktura obsługi nie sprzyjała rozwojowi tak bardzo różnorodnych i specyficznych form turystyki, a co gorsze — powodowała, że ceny wycieczek kwalifikowanych nie były wiele niższe od cen normalnych wycieczek „hotelowych”.

W 1967 r. powstały warunki dokonania zasadniczych zmian w tej dziedzinie.

Odąd każdy turysta będzie mógł sam zaprojektować sobie dowolną wycieczkę zagraniczną o charakterze kwalifikowanym, do NRD, Bułgarii, Jugosławii czy na Węgry. Sami zainteresowani określać będą rodzaj wycieczki, trasę, czasokres pobytu za granicą i ewentualną liczbę uczestników, zgłaszając następnie projekty takich wycieczek do BTZ PTTK, które pomoże w ich realizacji. Uczestnicy wyjeżdżać będą z indywidualnymi wkładkami paszportowymi, przy czym istnieje możliwość zaopatrywania ich w środki płatnicze na pokrycie kosztów noclegu, wyżywienia i innych świadczeń w określonym czasie pobytu za granicą, jak również możliwość zabezpieczenia przez BTZ PTTK noclegów, posiłków, przejazdów itp. W ten sposób szczegółowe programy pobytu układać będzie można dopiero po zorientowaniu się w warunkach lokalnych.

Dla najbardziej doświadczonych turystów istnieje możliwość organizowania wyjazdów całkowicie samodzielnych. Przedstawicielstwa BTZ PTTK w miastach wojewódzkich załatwiać będą wówczas wkładki paszportowe i przydział dewizy, zaś BTZ PTTK — bezpłatnych porad i pośrednictwa w nawiązywaniu kontaktów z zagranicznymi organizacjami turystycznymi.

W 1966 r. pierwsze wycieczki tego typu odwiedziły już Bułgarię, Węgry i Jugosławię, a ich doświadczenia — potwierdzone blisko dwukrotnym wzrostem liczby turystów kwalifikowanych w stosunku do 1965 r. — wskazuje na słuszność założeń tej nowej formy obsługi.

MAJ 1967:

DOKĄD? KIEDY? ZA ILE?

Do **BERLINA**: koleją z Warszawy, 5 dni z podróżą, zwie-
NK/X dzianie Poczdamu; cena ok. 1830 zł + 1/2 wymiany

Do **BUKARESZTU** i **SOFII**: wagonem sypialnym z Warsza-
RB/I wy, 9 dni w tym po 3 dni w każdej ze stolic;
ok. 3.500 zł + po 1/2 wymiany na każdy kraj

Do **BUDAPESZTU** i **BELGRADU** lub do **BUDAPESZTU**
ST/V i i **ZAGRZEBIA**: koleją, po 8 dni z podróżą, w tym
ST/VI po 3 dni w każdym z miast; ok. 3.500 zł + 1/2
wymiany na Węgry i kieszonkowe w dinarach

Do **DREZNA** i **MISNI**: koleją z Warszawy, 5 dni z pod-
NK/II różą; cena ok. 1.380 zł + 1/2 wymiany

W **GÓRY HARZU** (Berlin — Wernigerode — Halle —
NKX/IX Drezno — Miśnia): 14 dni z podróżą, koleją
i autokarem; cena ok. 2.700 zł + 1/2 wymiany

AUTOKAREM DO CZTERECH STOLIC (Bukareszt — Sofia —
ST/III Skopje — Belgrad — Budapeszt); autokarem
z Krakowa, 19 dni; cena ok. 6.470 zł + pełna
wymiana i kieszonkowe na Jugosławię

TARGI W BUDAPESZCIE: kolejowa, 5 dni z podróżą; cena
WK/III ok. 1.800 zł + 1/2 wymiany

Wymiana: pełna — 1.175 zł = 208 DM lub 854 ft lub 50 lewa
lub 540 lei

1/2 — 600 zł = 104 DM lub 427 ft lub 25 lewa
lub 270 lei

Z PRACY KOMISJI MŁODZIEŻOWEJ W KIELCACH

Z udziałem 32 delegatów z całego województwa obradowała konferencja sprawozdawczo-wyborcza Okręgowej Komisji Młodzieżowej PTTK w Kielcach. Na konferencję przybyło także kilkanaście zaproszonych osób; wśród nich kierownictwo Zarządu Okręgu PTTK w Kielcach, przedstawiciele związków zawodowych, Kuratorium, wojska, aktyw komisji problemowych PTTK.

Działalność Okręgowej Komisji Młodzieżowej, według oceny konferencji przyczyniła się w znacznym stopniu do dalszego spopularyzowania idei krajoznawstwa i rozwoju ruchu turystycznego wśród młodzieży Kielecczyny.

Młodzieżowych aktyw PTTK w Kielcach poprzez różnorodne formy pracy dąży do tego, aby młodzież szkolna, młodzi robotnicy, słuchacze Studiów Nauczycielskich — oglądając wykopaliska archeologiczne, zabytki architektury, dzieła sztuki i pamiątki zgromadzone w muzeach lepiej poznali dzieje swojego kraju i regionu, historię walk o wyzwolenie narodowe i społeczne.

Młodzi turyści Kielecczyny uczestnicząc w imprezach organizowanych przez PTTK poznawali jednocześnie teraźniejszość swojej ziemi: zakłady produkcyjne, sprawy rolnictwa, miasta i osiedla, budowle służące nauce, kulturze, zdrowiu.

Aktyw Komisji Młodzieżowej PTTK w Kielcach realizując hasło poznania własnego regionu przez jego mieszkańców starał się zachęcać młodzież Kielecczyny do zbierania wiadomości o swoim regionie, do społecznej opieki nad zabytkami kultury, nad pamiątkami martyrologii itp.

Najlepsze rezultaty w działalności turystyczno-krajoznawczej na terenie woj. kieleckiego uzyskano w pracy z młodzieżą szkolną. Przyczyniła się do tego dobra współpraca Komisji Młodzieżowej z Kuratorium Okręgu Szkolnego w Kielcach. Również kontakty i współdziałanie z ZHP dało dobre wyniki w rozwijaniu ruchu turystyczno-krajoznawczego wśród młodzieży szkolnej. Niezwykle ważną rolę w pracy z młodzieżą spełniło grono ofiarnych zaangażowanych działaczy PTTK — nauczycieli. W czasie konferencji szczególnie dobitnie podkreślano osiągnięcia w pracy z młodzieżą szkolną działaczy PTTK-owskich z Radomia.

Uczestnicy kieleckiej konferencji, oprócz oceny dotychczasowej działalności Komisji Młodzieżowej PTTK sformułowali bogaty i rzeczowy program pracy na przyszłość. Wskazywano na potrzeby dalszego zwiększenia ilości szkolnych i harcerskich kół — członków zbiorowych PTTK.

Postulowano zwrócenie większej uwagi na treści krajoznawczo-wychowawcze we wszystkich imprezach turystycznych. Wnioskowano o rzeczową współpracę w rozwijaniu ruchu turystyczno-krajoznawczego wśród młodzieży z władzami szkolnymi, organizacjami młodzieżowymi, związkami zawodowymi, wojskiem i innymi instytucjami zainteresowanymi.

Rzeczowa i interesująca wymiana poglądów na temat obecnej sytuacji i perspektywy działalności turystyczno-krajoznawczej wśród młodzieży woj. kieleckiego pozwala przypuszczać, że praca na tym odcinku przyniesie oczekiwane rezultaty.

Przypuszczenie takie uzasadnia przede wszystkim dotychczasowa zaangażowana i ofiarna działalność grupy aktyw PTTK-owskiego — inspirującego i organizującego działalność turystyczno-krajoznawczą w środowisku młodzieży kieleckiej.

SCHRONISKO BRONKA CZECHA BĘDZIE ODBUDOWANE

W GRUDNIU 1966 r. wszystkich turystów dotknęła bolesnie wielka strata. Spłonęło bowiem niemal doszczętnie jedno z najpiękniejszych schronisk karkonoskich im. Bronisława Czecha położone koło Bierutowic.

Powołana przez Zarząd Główny PTTK specjalna komisja, zbadała przyczyny pożaru oraz zorganizowała naradę na temat potrzeby odbudowy schroniska. W naradzie wzięli udział skarbnik ZG PTTK, przedstawiciele Komisji Turystyki Górskiej, Komisji Turystyki Narciarskiej, kierownik Działu Eksploatacji Obiektów PTTK, dyrektor Zespołu Inwestycji oraz dyrektor Biura Ekonomiczno-Finansowego PTTK z Jeleniej Góry.

Przyczyną pożaru był, jak stwierdzono, prawdopodobnie niedopałek papierosa. Faktem jest, że stara, drewniana konstrukcja sprzyjała błyskawicznemu rozprzestrzenieniu się ognia i mimo wielkiej ofiarności

ci ratujących oraz użycia miejscowego sprzętu przeciwpożarowego, uniemożliwiła uratowanie obiektu. Zwłaszcza, że wezwana straż pożarna z powodu zasp śnieżnych na drodze, przybyła pieszo bez żadnego sprzętu.

Strata powstała wskutek pożaru wynosi według zapisów księgowych ok. 3 mln zł. Tyle też przyniesie odszkodowanie PZU, gdyż schronisko było ubezpieczone od pożaru.

Prezydium Zarządu Głównego PTTK zdecydowało, że schronisko im. Bronka Czecha musi być odbudowane. Doskonale położenie na skrzyżowaniu 8 szlaków turystycznych, projektowana budowa wyciągu na Słonecznik, świetne tereny i warunki narciarskie przemawiają dobitnie za koniecznością odbudowy schroniska. Nie bez znaczenia jest tutaj także głos społeczeństwa, które domaga się odbudowy, o czym świadczy powołanie Społecznego Komitetu Pomocy w woj. wrocławskim,

apela o zbiórkę pieniężną, deklaracje pomocy jak np. gotowość wykonania dokumentacji na odbudowę przez działaczy Politechniki Wrocławskiej itp.

To też schronisko im. Bronka Czecha, będzie odbudowane. Nie rozstrzygnięto wprawdzie jeszcze ostatecznych założeń projektu budowy — gdyż musi być to dokonane w powiązaniu z kompleksowym zagospodarowaniem tego regionu: projektowaną budową nowego schroniska Strzecha Akademicka i remontem kapitalnym schroniska „Samotnia”. Niemniej opracowanie dokumentacji i jej zatwierdzenie musi być wykonane jak najszybciej, a więc na przełomie roku 1967/1968.

Wyplacona tytułem odszkodowania z PZU kwota zostanie zablokowana na budowę schroniska na koncie BEF PTTK w Jeleniej Górze. Tam też można przesyłać dobrowolnie składki.

Zarząd Główny PTTK pragnie gorąco podziękować przede wszystkim WKKFIT we Wrocławiu, Politechnice i Uniwersytetowi Wrocławskiemu oraz licznym turystom zrzeszonym w kołach PTTK za zadeklarowaną pomoc i zbiórkę na budowę schroniska im. Bronisława Czecha.

NOWOŚCI WYDAWNICZE

MAPY

1. MAPA WOJEWÓDZTWA KOSZAŃSKIEGO. Podz. 1: 500 000. Wyd. 2 W-wa 1966. PPWK Cena zł 10.—
2. MAPA WOJEWÓDZTWA ZIELONOGÓRSKIEGO. Podz. 1: 500 000. Wyd. 3. W-wa 1966. PPWK Cena zł 10.—
3. OKOLICE BYDGOSZCZY (Mapa turystyczna) Podz. 1: 400 000 W-wa 1966. PPWK Cena zł 10.—
4. OKOLICE KRAKOWA (Mapa turystyczna) Podz. 1: 200 000. Wyd. 3 W-wa 1966. PPWK Cena zł 10.—
5. OKOLICE WROCŁAWIA (Mapa turystyczna) Podz. 1: 175 000. Wyd. 2. W-wa 1966. PPWK Cena zł 10.—
6. POBRZEŻE GDAŃSKIE (Mapa turystyczna) Podz. 1: 220 000. W-wa 1966. PPWK Cena zł 10.—
7. TATRY. Mapa turystyczna. Podz. 1: 75 000. W-wa 1966. PPWK (Mapa plastyczna) Cena zł 90.—
8. TATRY POLSKIE. Schroniska turystyczne PTTK — E. Moskała — Kraków 1966. WAG Cena zł 10.—
9. WOJEWÓDZTWO KIELECKIE. Mapa samochodowo-krajoznawcza. Podziałka 1: 500 000. W-wa 1966. PPWK Cena zł 10.—

PRZEWODNIKI

1. OD GDYNI DO GDAŃSKA — Zygmunt Brocki — Kraków 1966. WAG Cena zł 10.—
2. PUSZCZA KURPIOWSKA. Przewodnik turystyczny — Tomasz Chłudziński, Janusz Żmudziński — W-wa 1966. SiT Cena zł 20.—
3. W KRAJINIE NADMORSKICH WYDM, KEP i PRADOLIN. Na szlakach Pobrzeża Słowiańsko-Kaszubskiego —

Zygmunt Żukowski — Gdynia 1966. WM Cena zł 10.—

4. ZAMEK W RESZLU — Olsztyn 1966. Pojezierze Cena zł 6.—

ALBUMY

1. GAZETA TYSIĄCLECIA — Mateusz Siuchniński — W-wa 1966. Wyd. MON Cena zł 82.—
2. KRAKÓW. Krajobraz i architektura — Fot. Edmund Kupiecki, Tekst: Jerzy Dobrzycki — W-wa 1966. Arkady Cena zł 150.—
3. KRAKÓW. Wyd. 4 zmien. — Kazimierz Sajsse-Tobczyk — W-wa 1966. Polonia Cena zł 60.—
4. ŁANCUT — Fot. Jerzy Żurawski, Tekst: Zdzisław Postępski — W-wa 1966. SiT Cena zł 40.—
5. W KRAJINIE ŁÓWÓW — Fot. Włodzimierz Puchalski — W-wa 1966. SiT Cena zł 115.—

MONOGRAFIE I INNE

1. ALEKSANDER JANOWSKI — Kazimierz Staszewski — W-wa 1966 PTTK. Biblioteczka Turysty nr 3. Cena zł 6.—
2. BUDOWNICTWO WIEJSKIE WE WSI CICHE, Pow. NOWY TARG. — Irena Nizińska — Wrocław 1966. Oss. Cena zł 20.—
3. KALENDARZ PRZYRODY — Henryk Sandber, Zdzisław Wójcik — W-wa 1966. WP Cena zł 45.—
4. MAZOWIECKIE SCIEŻKI PISARZY — Monika Warneńska — W-wa 1966. PIW. Cena zł 18.—
5. MONOGRAFIA GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO. Pod red.

Józefa Popkiewicza. Opole 1966. Śląsk Cena zł 80.—

6. OCHRONA PRZYRODY. R. 31 Kraków 1966. PWN. Cena zł 80.—

7. ROCZNIK JELENIOGÓRSKI. T. 4 Jelenia Góra 1966. TRZZ Cena zł 25.—

8. ROCZNIK TORUŃSKI. T. 1. Toruń 1966. PWN Cena zł 30.—

9. ZWIEDZAMY MUZEA — Bohdan Grzegorzewski — W-wa 1966. Wyd. Zw. CRZZ Cena zł 20.—

ZALEGŁE SKŁADKI DO 30. VI. 1968 R.

W trakcie drukowania poprzedniego Biuletynu Informacyjnego (95) nastąpiła poprawka do uchwały ZG PTTK w sprawie rozwoju organizacyjnego Towarzystwa, której nie mogliśmy już umieścić w numerze. Został bowiem sprecyzowany termin opłacania zaległych składek członkowskich. Odnosny ustęp uchwały brzmi obecnie:

„Należy uznać, iż w przypadku nie opłacania przez członka składki w okresie dłuższym niż dwa lata, opłacenie do 30.VI.1968 r. zaległych składek w wysokości dwóch składek rocznych jest równoznaczne z przywróceniem mu pełnego stażu członkowskiego, co w legitymacji znajdzie odzwierciedlenie w postaci wklejenia znaczków specjalnych.”

Jednocześnie prostujemy błąd drukarski, który zmienił sens tytułu do uchwały. Powinien on brzmieć: „Było nas 500 tysięcy“, a nie „Było nas 500 tysięcy“, jak zostało wydrukowane.

Biuletyn Informacyjny ZG PTTK — redaguje Kolegium
Wydawca: Dział Propagandy i Wydawnictw Zarządu Gł. PTTK
Adres redakcji: Warszawa, ul. Senatorska 11 tel. 26-35-74